Divulga UAB

Revista de difusió de la recerca de la Universitat Autònoma de Barcelona

07/10/2026

Com les xarxes universitàries impulsen la innovació territorial

Un estudi del Centre Conjunt de Recerca de la Comissió Europea, amb la participació del professor de la UAB Ricard Esparza Masana (Departament d'Empresa) analitza l'impacte de la col·laboració d'universitats europees en els ecosistemes territorials de recerca i innovació.

iStock/Drypsiak

En els últims anys, les universitats de la Unió Europea han rebut finançament per facilitar la col·laboració entre elles sota diferents instruments que els permetin assolir objectius comuns. Tres d'aquests instruments que es defineixen com a especialment representatius són: (i) les aliances sota "Universitats Europees" (la UAB forma part de l'aliança ECIU); (ii) els projectes del HEI Initiative de l'Institut Europeu de Tecnologia i Innovació (EIT) (la UAB va formar part del projecte BOOGIE-U); (iii) i els projectes d'aliances per a la innovació del programa Erasmus+ (la UAB ha participat en diversos a nivell de centres/departaments).

Entre els anys 2021 i 2023, un grup d'experts de la Comissió Europea, amb la participació del professor Ricard Esparza Masana del Departament d'Empresa, hem analitzat com els projectes finançats sota aquestes convocatòries tenen un impacte en el desenvolupament de noves o més profundes col·laboracions amb els agents de l'ecosistema de recerca i innovació dels territoris participants. Els resultats d'aquest estudi es van publicar en dos informes tècnics de la Comissió Europea, així com un article de recerca publicat al *Tijdschrift*

voor Economische en Sociale Geografie (Journal of Economic and Human Geography), amb autoria conjunta del professor Esparza Masana i de l'economista de la Comissió Europea Jayne Woolford.

L'anàlisi, basat en dates qualitatives i quantitatives obtingudes de més de 100 universitats europees, es va centrar en quatre dimensions. En primer lloc, l'impacte educatiu en relació al desenvolupament d'habilitats i capacitats als estudiants d'educació superior que encaixin amb les necessitats dels agents empresarials i de l'àmbit de la innovació. En aquest punt, els resultats mostren que la participació en projectes és un catalitzador rellevant per tal que les universitats desenvolupin noves pràctiques i metodologies docents, així com serveis de suport, que afavoreixin la reducció de la bretxa entre formació acadèmica i necessitats del món laboral.

En segon, l'enfortiment de la col·laboració amb els agents de l'ecosistema local d'innovació. En aquest punt, els resultats són mixtos; s'evidencia que els projectes tenen més impacte en universitats que, fins al moment, havien interaccionat poc amb el seu entorn i aquelles que participen en projectes d'un àmbit temàtic concret (per exemple, neurociències) davant d'un de transversal (per exemple, digitalització).

En tercer, la presa en consideració, per part de les universitats, de les necessitats i reptes d'innovació a que s'enfronta el seu territori. Tot i que en la majoria de casos, les universitats han fet un esforç significatiu, en el marc dels seus projectes, per conèixer més bé quins són aquests reptes i necessitats, els resultats també mostren que l'impacte és més significatiu quan els projectes treballen sobre àmbits de coneixement concrets o quan hi ha una forta col·laboració entre les universitats i el sector públic, quelcom que no sempre és fàcil.

Per últim, el desenvolupament institucional de les universitats participants. Com és d'esperar, aquí sí s'evidencia un fort impacte, demostrant que la col·laboració institucional entre universitats porta a fortes externalitats positives en termes d'internacionalització, desenvolupament d'habilitats del personal, reputació, compromís, i millora de la qualitat.

Ricard Esparza Masana
Departament d'Empresa
Universitat Autònoma de Barcelona

Referències

Esparza Masana, R. & Woolford, J. (2026). **The impact of EU higher education institution partnerships on territorial innovation ecosystems: translating transnational initiatives into local contexts**. *Tijdschrift voor Economische en Sociale Geografie*. DOI: 10.1111/tesg.70059

Esparza Masana, R., and Woolford, J. (2023). **European Universities and Knowledge Alliances in their territorial innovation ecosystems**, *Publications Office of the European Union*, Luxembourg, 2023, DOI: 10.2760/429140, JRC135388.

Esparza Masana, R., and Woolford, J. (2024). **HEI Innovate capacity and knowledge triangle integration: the role of the EIT's HEI Initiative**, *Publications Office of the European Union*, Luxembourg, 2024, DOI: 10.2760/65371, JRC138229.

View low-bandwidth version